

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ
163/2014

(της διαδικασίας του άρθρου 2 παρ. 2, περ. γ', υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 21^η Μαΐου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014) ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:00 π.μ. και επί της οδού Λ.Κηφισίας 7, στους Αμπελόκηπους, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Αναπληρωτής Πρόεδρος:** Δετσαρίδης Χρήστος
- 2. Αναπληρωτής Αντιπρόεδρος:** Βαρδακαστάνης Κωνσταντίνος
- 3. Μέλη:**
Καραμανλής Ευάγγελος
Λουρίκας Δημήτριος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Τσιάβου Στυλιανή

Εισηγήτριες: Μητσάκη Πολυξένη, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Παρασκευά Στυλιανή, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Θέμα: Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., προκειμένου η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 4 β' του π.δ. 60/2007, για την ανάθεση σε συνεργεία εκτέλεσης συγκεκριμένου αριθμού μετρήσεων της εκπνεύουσας ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από σταθμούς κεραιών σε όλη τη χώρα, για το έτος 2014, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 272.259,00€ χωρίς Φ.Π.Α. 23%.

Με το υπ' αριθ. πρωτ. Π/271/091/11-04-2014 αίτημα της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (εφεξής Ε.Ε.Α.Ε.) προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή) και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, που

παρελήφθησαν από την Αρχή στις 14-04-2014 (αριθ. πρωτ. εισερχ. 1766), όπως συμπληρώθηκε, κατόπιν σχετικού αιτήματος της Αρχής, με το υπ' αριθ. πρωτ. Π/271/108/06-05-2014 έγγραφο (αριθ. πρωτ. εισερχ. 2039/06-05-2014), η Ε.Ε.Α.Ε. αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, κατ' άρθρο 25 παρ. 4 β' του π.δ. 60/2007, για την ανάθεση σε συνεργεία εκτέλεσης συγκεκριμένου αριθμού μετρήσεων της εκπεμπόμενης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από σταθμούς κεραιών σε όλη τη χώρα, για το έτος 2014, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 272.259,00€ χωρίς Φ.Π.Α. 23%.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Με την υπ' αριθ. πρωτ. Π/271/128/26-04-2013 απόφαση της Ε.Ε.Α.Ε. (ΑΔΑ: ΒΕ5Ω469ΗΕΡ-ΩΛ8), εγκρίθηκε η προκήρυξη Διεθνούς Ανοικτού Διαγωνισμού για την «*Ανάθεση σε συνεργεία εκτέλεσης συγκεκριμένου αριθμού μετρήσεων της εκπεμπόμενης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από σταθμούς κεραιών σε όλη τη χώρα*», προϋπολογισθείσας δαπάνης 450.000,00€ χωρίς Φ.Π.Α., με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

2. Με την υπ' αριθ. πρωτ. Π/204/129/26-04-2013 απόφαση της Ε.Ε.Α.Ε. (ΑΔΑ: ΒΕ5Ω469ΗΕΡ-0ΔΓ), συγκροτήθηκε Ειδική Επιτροπή Διαγωνισμού και Ειδική Επιτροπή Ενστάσεων για τη διενέργεια του προαναφερθέντος (υπό στοιχείο 1) Διαγωνισμού.

3. Ακολούθως, με την υπ' αριθ. πρωτ. Δ.β./271/186/26-04-2013 Διακήρυξη (ΑΔΑ: ΒΕΝ0469ΗΕΡ-8Η2) προκηρύχθηκε Διεθνής Ανοικτός Διαγωνισμός με αντικείμενο την «*Ανάθεση σε συνεργεία εκτέλεσης συγκεκριμένου αριθμού μετρήσεων της εκπεμπόμενης Ηλεκτρομαγνητικής Ακτινοβολίας από σταθμούς κεραιών σε όλη τη χώρα*», προϋπολογισθείσας δαπάνης 450.000,00€ χωρίς Φ.Π.Α. 23%, για χρονικό διάστημα επτά (7) μηνών, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

Σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης (άρθρο Β.3.7), «*Οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν προσφορά για ένα ή περισσότερα τμήματα του Έργου (μέχρι και 5 τμήματα), όπως ορίζονται στο Παράρτημα Ι του άρθρου Δ «Τεχνικές Προδιαγραφές» ...*». Περαιτέρω, στο άρθρο Β.12 αυτής οριζόταν «*Η Ε.Ε.Α.Ε. διατηρεί το δικαίωμα να αναθέσει συμπληρωματικές ή/και νέες υπηρεσίες του παρόντος Διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 25, περίπτωση 4 β) του Π.Δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64/16.03.2007)*». Ως ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού ορίστηκε η 13η-06-2013.

4. Στις 29-04-2013 απεστάλη προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) περίληψη των ουσιωδών όρων και στοιχείων της ως άνω διακήρυξης, η οποία και δημοσιεύθηκε αυθημερόν. Επίσης, περίληψη της ανωτέρω διακήρυξης δημοσιεύθηκε στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 271/02-05-2013), καθώς και στον εθνικό τύπο στις εφημερίδες «ΕΞΠΡΕΣ», «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» και «ΜΑΧΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ» στις 09-05-2013. Επιπλέον, περίληψη της εν λόγω διακήρυξης αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο ΔΙΑΥΓΕΙΑ (ΑΔΑ: ΒΕΝ0469ΗΕΡ-ΜΘΑ), καθώς και στην επίσημη ιστοσελίδα της Ε.Ε.Α.Ε. (www.eeae.gr).

5. Με την υπ' αριθ. πρωτ. Π/271/186/28-06-2013 (ΑΔΑ: ΒΛ4Ψ469ΗΕΡ-7ΧΡ) απόφαση της Ε.Ε.Α.Ε., έγινε αποδεκτή η γνωμοδότηση της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού (1ο Πρακτικό) κατά τη διενέργεια της διαδικασίας του σταδίου της ορθότητας και πληρότητας των δικαιολογητικών συμμετοχής και ειδικότερα: α) απορρίφθηκαν οι υποβληθείσες προσφορές των "Α.Π.Θ.", "ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕΤΤΕΚ", "ENCO ΕΠΕ – ALPHA MEASUREMENTS, Α.ΤΣΙΠΟΥΡΗ-Ν.ΧΑΤΖΗΦΩΤΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.", "ΕΛΚΕ-Ε.Μ.Π." και "FASMETRICS Α.Ε." και β) κρίθηκε αποδεκτή μόνον η προσφορά της εταιρείας "ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ-SINE TECHNOLOGIES Ο.Ε.".

6. Με την υπ' αριθ. πρωτ. Π/271/216/24-07-2013 (ΑΔΑ: ΒΛ4Μ469ΗΕΡ-ΔΓΞ) απόφαση της Ε.Ε.Α.Ε., έγινε αποδεκτή η γνωμοδότηση της Επιτροπής Ενστάσεων του Διαγωνισμού (Πρακτικό της Επιτροπής Ενστάσεων) και απορρίφθηκαν οι υποβληθείσες προδικαστικές προσφυγές.

7. Στη συνέχεια, με την υπ' αριθ. πρωτ. Π/271/224/29-07-2013 (ΑΔΑ: ΒΛ4Ζ469ΗΕΡ-ΒΟΑ) απόφαση της Ε.Ε.Α.Ε., έγινε αποδεκτή η γνωμοδότηση της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού (2ο Πρακτικό) για τον έλεγχο και την αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς της εταιρείας "ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ-SINE TECHNOLOGIES Ο.Ε." και αποφασίστηκε η συνέχιση της διενέργειας του διαγωνισμού με την αποσφράγιση και αξιολόγηση της Οικονομικής Προσφοράς της προαναφερόμενης εταιρείας.

8. Με την υπ' αριθ. πρωτ. Π/271/253/04-09-2013 (ΑΔΑ: ΒΛ97469ΗΕΡ-ΗΤΜ) απόφαση της Ε.Ε.Α.Ε., έγινε αποδεκτή η γνωμοδότηση της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού (3ο Πρακτικό) για τον έλεγχο και την αξιολόγηση της Οικονομικής Προσφοράς της εταιρείας "ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ-SINE TECHNOLOGIES Ο.Ε." και αποφασίστηκε η ανάδειξη της εν λόγω εταιρείας ως προσωρινού αναδόχου και για τα πέντε (5) τμήματα του διαγωνισμού.

9. Με την υπ' αριθ. πρωτ. Π/271/255/09-09-2013 (ΑΔΑ: ΒΛ9Ρ469ΗΕΡ-ΙΜ9) απόφαση της Ε.Ε.Α.Ε., έγινε αποδεκτή η γνωμοδότηση της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού (4ο Πρακτικό) για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών του προσωρινού αναδόχου και αποφασίστηκε η οριστική κατακύρωση του έργου στην εταιρεία "ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ-SINE TECHNOLOGIES Ο.Ε." και η ανάδειξή της από προσωρινό σε οριστικό ανάδοχο, για τα τμήματα 1, 2, 3, 4 και 5 της Διακήρυξης,

10. Ακολούθως, συνήφθησαν πέντε (5) συμβάσεις, με αριθμ. 16, 17, 18, 19 και 20/16-09-2013 (ΑΔΑ: ΒΛ90469ΗΕΡ-Μ04, ΒΛ90469ΗΕΡ-ΔΥ7, ΒΛ90469ΗΕΡ-ΓΛΠ, ΒΛ90469ΗΕΡ-0ΣΟ και ΒΛ90469ΗΕΡ-661, αντίστοιχα) μεταξύ της Ε.Ε.Α.Ε. και της εταιρείας "ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ-SINE TECHNOLOGIES Ο.Ε.", για την υλοποίηση του έργου «*Ανάθεση σε συνεργεία εκτέλεσης συγκεκριμένου αριθμού μετρήσεων της εκπεμπόμενης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από σταθμούς κεραιών σε όλη τη χώρα*», για τα Τμήματα 1, 2, 3, 4 και 5 του έργου και συμβατικής αξίας 54.769,00€, 52.874,00€, 48.867,00€, 40.873,00€ και 74.876,00€ (πλέον Φ.Π.Α. 23%), αντίστοιχα. Στο άρθρο 12 και των πέντε (5) προαναφερθεισών συμβάσεων ορίζεται ότι «*Η Ε.Ε.Α.Ε. διατηρεί το δικαίωμα να αναθέσει συμπληρωματικές ή/και νέες υπηρεσίες του παρόντος Διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 25 περίπτωση 4 β) του Π.Δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64/13.03.2007)*».

11. Κατόπιν των ανωτέρω, η Ε.Ε.Α.Ε. αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προσκομίζοντας και σχετικό Σχέδιο Απόφασης, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, κατ' επίκληση της διάταξης του άρθρου 25 παρ. 4 β' του π.δ. 60/2007, για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 272.259,00€ χωρίς Φ.Π.Α.

II. Νομικό πλαίσιο

12. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011 (ΦΕΚ Α' 204/15-09-2011), όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «*δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]*».

13. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 «*Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ "περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έρ-*

γων, προμηθειών και υπηρεσιών”, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Νοεμβρίου 2005» (ΦΕΚ Α' 64/16-03-2007) ορίζει ότι:

«Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, [...]».

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του υπ' αριθ. 1336/2013 Κανονισμού (ΕΕ) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 «για την τροποποίηση των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων», το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε σε 207.000,00 ευρώ.

14. Η διάταξη του άρθρου 8 του π.δ. 60/2007 ορίζει στην παράγραφο 1 ότι: «Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός Φ.Π.Α., όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαιρέσεως όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης...», στην παράγραφο 2 ότι: «Η αποτίμηση πρέπει να ισχύει κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, κατά το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης[...]» και στην παράγραφο 7 ότι: «όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών που έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης: α) είτε η συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ίδιου τύπου, οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, εφόσον τούτο είναι δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα (12) μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης β) είτε η εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες».

15. Στο άρθρο 25 (“Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)”) του π.δ. 60/2007 ορίζεται ότι:

«Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις [...]

4) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών: ...β) όταν έχουν ως αντικείμενο νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή οι υπηρεσίες είναι σύμφωνες με μία βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης και η οποία έχει συναφθεί σύμφωνα με την ανοικτή ή την κλειστή διαδικασία.

Η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία αυτή πρέπει να επισημαίνεται ήδη κατά την αρχική προκήρυξη διαγωνισμού, και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές κατά την εφαρμογή του άρθρου 6. Προσφυγή στη διαδικασία αυτή επιτρέπεται μόνο επί μία τριετία μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης».

III. Νομική Εκτίμηση

16. Το υπό εξέταση αίτημα της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, με την έννοια της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 272.259,00€ πλέον Φ.Π.Α. 23%. Η προϋπολογισθείσα δαπάνη της

κύριας σύμβασης, όπως αποτιμήθηκε κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού, ανέρχεται στο ποσό των 450.000,00€ (χωρίς Φ.Π.Α.), η δε συμβατική αμοιβή στο ποσό των 272.259,00€ (χωρίς Φ.Π.Α) και η αιτούμενη προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης εμπίπτει στη διάταξη της περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007.

17. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/EK περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 του π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56).

Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/EK να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω Οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την Οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

18. Ειδικότερα, η εφαρμογή του άρθρου 25 παρ. 4 περ. β' του π.δ. 60/2007, που παρέχει (για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών) τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συνάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αναφέρεται μόνο σε συμβάσεις νέων έργων και υπηρεσιών που πρόκειται να ανατεθούν στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από την ίδια αναθέτουσα αρχή και προϋποθέτει να συντρέχουν σωρευτικά τα κάτωθι:

- α) να αφορούν σε επανάληψη παρόμοιων με την αρχική σύμβαση έργων ή υπηρεσιών,
- β) να συμφωνούν με την βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο της αρχικής σύμβασης, η οποία συνήφθη με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,
- γ) η δυνατότητα προσφυγής στην ανωτέρω διαδικασία θα πρέπει να επισημαίνεται κατά την αρχική προκήρυξη του διαγωνισμού,
- δ) να ανατεθούν οι συμβάσεις νέων έργων και υπηρεσιών στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης και
- ε) να μην έχει παρέλθει τριετία από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

19. Στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

A. Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. α) προϋπόθεση

Σύμφωνα με το άρθρο Α.3.1. της Διακήρυξης του αρχικού έργου: «*Αντικείμενο του παρόντος έργου είναι η "Ανάθεση σε συνεργεία εκτέλεσης συγκεκριμένου αριθμού μετρήσεων της εκπεμπόμενης Ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από σταθμούς κεραιών σε όλη τη χώρα" για περίοδο επτά (7) μηνών, του οποίου οι τεχνικές προδιαγραφές περιλαμβάνονται στο άρθρο D "Τεχνικές Προδιαγραφές" και τα παραρτήματά του, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Διακήρυξης*».

Στο παράρτημα D "Τεχνικές προδιαγραφές" στο άρθρο 1.4, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι: «*Σύμφωνα με την Απόφαση της 217ης Συνεδρίασης του Δ.Σ. της Ε.Ε.Α.Ε. της 25.04.2013 καθορίστηκε ο αριθμός μετρήσεων που θα πραγματοποιηθούν για το έτος 2013 σε σταθμούς κεραιών ανά γεωγραφικό διαμέρισμα της χώρας. Με σκοπό την όσο δυνατόν μεγαλύτερη γεωγραφική ομοιομορφία και ισοκατανομή του αριθμού των μετρήσεων, στο τέλος αυτού του άρθρου παρατίθενται ο προτεινόμενος γεωγραφικός και αριθμητικός χωρισμός του αριθμού των μετρήσεων στα ειδικά προς τούτο*

σχηματισμένα πέντε τμήματα της χώρας. Επίσης απεικονίζεται για κάθε τμήμα ο αριθμός των μετρήσεων για τις οποίες μπορούν να υποβάλλουν προσφορά οι ενδιαφερόμενοι φορείς».

Αντικείμενο του έργου της αιτούμενης σύμβασης, σύμφωνα με το υποβληθέν αίτημα της αναθέτουσας αρχής, όπως αποφασίστηκε ομόφωνα από το ΔΣ της Ε.Ε.Α.Ε. (απόσπασμα Πρακτικού 223ης Συνεδρίασης, 04-04-2014), αποτελεί η ανάθεση 1.500 μετρήσεων σε σταθμούς κεραιών σε εξωτερικά συνεργεία. Ο αριθμός αυτός είναι ίδιος με τον αριθμό που είχε ανατεθεί στον ανάδοχο του περσινού δημόσιου ανοιχτού διαγωνισμού και αντιστοιχεί στον ίδιο γεωγραφικό και αριθμητικό διαχωρισμό των μετρήσεων αυτών σε όλα τα τμήματα της χώρας.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι οι νέες υπηρεσίες συνίστανται σε επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών με αυτές της αρχικής σύμβασης, ήτοι σε ανάθεση σε συνεργεία εκτέλεσης συγκεκριμένου αριθμού μετρήσεων της εκπεμπόμενης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από σταθμούς κεραιών σε όλη τη χώρα.

Β. Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. β) προϋπόθεση

Αναφορικά με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι οι νέες υπηρεσίες πρέπει να είναι σύμφωνες με την βασική μελέτη που έχει αποτελέσει το αντικείμενο της αρχικής σύμβασης, η οποία συνήφθη μέσω της ανοικτής ή της κλειστής διαδικασίας, διαπιστώνεται ότι στην προκειμένη περίπτωση η βασική μελέτη -που συμπληρωματικά προσκομίσθηκε κατόπιν αιτήματος της Αρχής- παρίσταται πλημμελής, διότι ο χρόνος υποβολής και σύνταξης της έπρεπε να προηγείται της διακήρυξης.

Γ. Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. γ) προϋπόθεση

α) Στην προκειμένη περίπτωση, η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 4 β' του π.δ. 60/2007 περιλαμβάνεται ρητά ως όρος της Διακήρυξης και, πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο Β.12 αυτής (βλ. ανωτέρω, Ιστορικό, υπό 3). Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι η εν λόγω δυνατότητα δεν προβλέπεται ούτε στο τυποποιημένο έντυπο της περίληψης που δημοσιεύτηκε στην Ε.Ε.Ε.Ε., ούτε αντίστοιχα στις δημοσιεύσεις στον εθνικό τύπο.

Η παράλειψη ή η πλημμελής τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας του διαγωνισμού, η οποία πλήττει τις αρχές του ανταγωνισμού, της πρόσβασης στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και της διαφάνειας και καθιστά μη νόμιμη τη διαγωνιστική διαδικασία (βλ. ΕΣ Τμήμα VI 935/2013, 408/2012, 2263/2011, 1780/2011 1646/2011), με επακόλουθο την μη νόμιμη προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης.

β) Επιπλέον, στο άρθρο Β.12 της Διακήρυξης προβλέπεται μεν ότι: «*Η Ε.Ε.Α.Ε. διατηρεί το δικαίωμα να αναθέσει συμπληρωματικές ή/και νέες υπηρεσίες του παρόντος Διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 25, περίπτωση 4 β) του Π.Δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64/16.03.2007)*», ωστόσο δεν εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα ασκηθεί το δικαίωμα προαίρεσης και δεν προσδιορίζεται το συνολικό προβλεπόμενο ποσό των νέων υπηρεσιών.

Η παράλειψη αναγραφής του συγκεκριμένου προϋπολογισμού του προβλεπόμενου στο άρθρο Β.12 της Διακήρυξης, δικαιώματος προαίρεσης, αντιβαίνει στο άρθρο 8 παρ. 1 του π.δ. 60/2007, βάσει του οποίου ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης συμπεριλαμβάνει τόσο τα τυχόν προβλεπόμενα δικαιώματα προαίρεσης όσο και τυχόν παρατάσεις αυτής. Η ελλιπής περιγραφή του εν λόγω δικαιώματος προαίρεσης έρχεται σε αντίθεση με τις γενικές αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η αρχή της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της προστασίας του ανταγωνισμού.

Άλλωστε, όπως έχει κριθεί και νομολογιακά: «*[...] Επομένως, στην προϋπολογισθείσα δαπάνη κάθε δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, συνυπολογίζονται τα ποσά που αφορούν σε παρατάσεις, δικαιώματα προαίρεσης και δυνατότητα σύναψης με διαπραγμάτευση σύμβασης παροχής "νέων"*

υπηρεσιών, αφού όλα αυτά εντάσσονται στο προκηρυχθέν αντικείμενο, το οποίο και διαμορφώνουν, βάσει της οικείας διακήρυξης, η δε ενδεχόμενη ενεργοποίηση των αντίστοιχων ρητρών λαμβάνεται υπόψη κατά την εκδήλωση ενδιαφέροντος και τη διαμόρφωση των σχετικών προσφορών. [...]» (ΕΣ Τμήμα ΙV Πράξη 73/2009, 86/2009).

Δ. Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. δ) προϋπόθεση

Από τα στοιχεία του φακέλου και, ειδικότερα, από το υποβληθέν αίτημα καθώς και από το προσκομισθέν σχέδιο απόφασης για τη διενέργεια της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, προκύπτει σαφώς ότι η ανάθεση των εν θέματι νέων υπηρεσιών αφορά στην εταιρεία "ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ-SINE TECHNOLOGIES Ο.Ε.", ήτοι στον ανάδοχο των αρχικών συμβάσεων (βλ. ανωτέρω, Ιστορικό, υπό 9).

Ε. Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. ε) προϋπόθεση

Στην προκειμένη περίπτωση, διαπιστώνεται ότι δεν έχει παρέλθει τριετία από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης, καθώς οι πέντε (5) αρχικές συμβάσεις είχαν συναφθεί στις 16-09-2013 (βλ. ανωτέρω, Ιστορικό, υπό 10) και το σχετικό αίτημα για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης ως προς τις νέες υπηρεσίες υποβλήθηκε στην Αρχή στις 14-04-2014.

Ενόψει αυτών, η Αρχή κρίνει ότι δεν συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διατάξεως του άρθρου 25 παρ. 4 περ. β' του π.δ. 60/2007.

20. Από την μελέτη του φακέλου της υπόθεσης δεν προέκυψαν άλλα στοιχεία που να αποδεικνύουν και να αιτιολογούν ειδικά και με επαρκή τεκμηρίωση τη συνδρομή περιστάσεων που επιτρέπουν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007.

ΙV. Συμπέρασμα

21. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, ομόφωνα αποφασίζουμε::

Την απόρριψη του αιτήματος της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας και την μη παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ' (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 4 περ. β' του π.δ. 60/2007, για την ανάθεση σε συνεργεία εκτέλεσης συγκεκριμένου αριθμού μετρήσεων της εκπεμπόμενης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από σταθμούς κεραιών σε όλη τη χώρα, για το έτος 2014, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 272.259,00€ χωρίς Φ.Π.Α. 23%, λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αμπελόκηποι, 21 Μαΐου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Χρήστος Δετσαρίδης